

**UCHWAŁA NR VI/53/2024
RADY POWIATU WĄGROWIECKIEGO**

z dnia 30 października 2024 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) w związku z art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480), Rada Powiatu Wągrowieckiego uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się *Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030*, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wągrowieckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Powiatu Wągrowieckiego

Natalia Palczyńska

Załącznik
do Uchwały Nr VI/53/2024
Rady Powiatu Wągrowieckiego
z dnia 30 października 2024 roku

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2024-2030

Wągrowiec, 2024 rok

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka powiatu	4
3. Ochrona zdrowia	5
4. Instytucje działające na terenie Powiatu Wągrowieckiego m.in. na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi	8
5. Diagnoza	19
5.1. Diagnoza pozytywna	19
5.2. Diagnoza negatywna	21
6. Cele Programu wraz z harmonogramem zadań	24
7. Realizacja Programu	24
8. Źródła finansowania	31
9. Realizatorzy Programu	31
10. Monitorowanie i ewaluacja	31
11. Podsumowanie	32

1. WSTĘP

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2022r. poz. 2123) ochronę zdrowia zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

W realizacji zadań wynikających z Programu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin.

Niniejszy program opracowany został na podstawie przyjętego przez Radę Ministrów 30 października 2023 r. Rozporządzenia w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz.U. z 2023r. poz. 2480) oraz zapisów w art. 1-2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022r. poz. 2123 tj.).

Powyższa ustawa uznaje, że zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa.

Według ustawy, ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- 1) promocję zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Zadania te są realizowane przez działania określone w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, który określa w szczególności:

- 1) okres jego obowiązywania,
- 2) diagnozę sytuacji i zagrożeń dla zdrowia psychicznego, w tym zróżnicowań regionalnych,
- 3) cele główne i szczegółowe,
- 4) podmioty biorące udział w jego realizacji,
- 5) sposób realizacji zadań,
- 6) niezbędne działania legislacyjne, w szczególności mające na celu zapewnienie przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi.

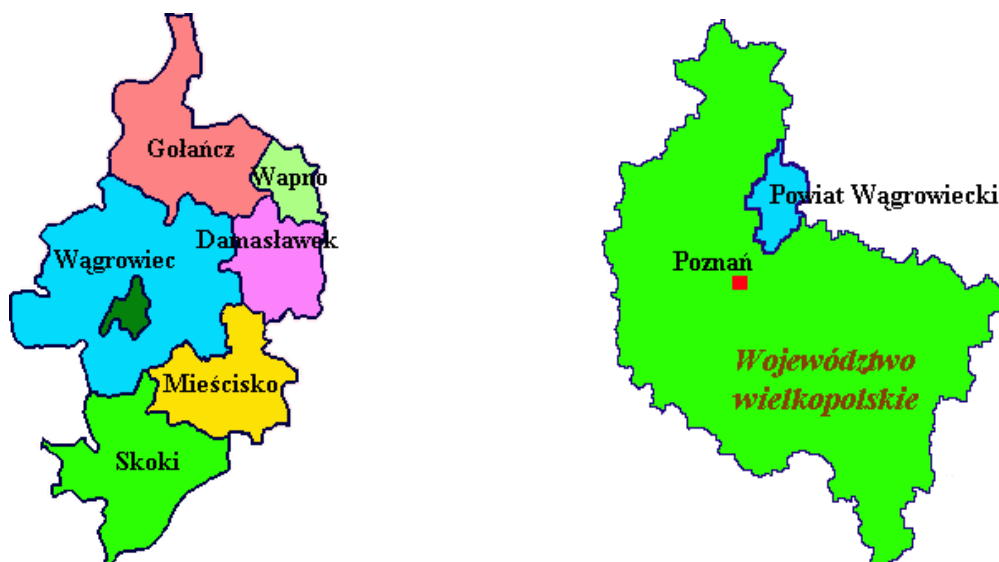
Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 stanowi kontynuację Programu na lata 2017-2022 i określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowotnej powiatu wągrowieckiego oraz wyznacza kierunki działań, które zmierzać mają do osiągnięcia celu nadrzędnego - ochrony i poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu. Program zakłada również szereg działań edukacyjno-promocyjnych kierowanych do wszystkich mieszkańców powiatu, których głównym celem będzie upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w stanach zagrażających zdrowiu psychicznemu oraz zapobieganie stygmatyzacji osób i rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.

2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Wągrowiecki jest regionem o wyjątkowo urokliwej specyfice krajobrazu. Nie brakuje tu miejsc atrakcyjnych zarówno dla mieszkańców, jak i dla turystów. Jest jednym z większych powiatów Wielkopolski, leżącym w północno-wschodniej części województwa wielkopolskiego w odległości około 50 km od Poznania oraz około 70 km od Bydgoszczy. Zajmuje powierzchnię 1040,8 km² i znajduje się w większości w historycznym i etnograficznym regionie Pałuk, na przecięciu Szlaku Piastowskiego ze Szlakiem Cysterskim. Główną siedzibą władz powiatu jest miasto Wągrowiec. Zamieszkuje go niespełna 70 tysięcy mieszkańców w siedmiu gminach:

- gmina miejska: Wągrowiec,
- gminy miejski-wiejskie: Skoki i Gołańcz oraz Mieścisko,
- gminy wiejskie: Damasławek, Wapno oraz Wągrowiec.

Rys.1. Mapa gmin wchodzących w skład powiatu wągrowieckiego

Gmina	Powierzchnia - 1040 km ²	Ludność – 69 007
Damasławek	105 km ²	4908
Gołańcz	192 km ²	7771
Mieścisko	135 km ²	5681
Skoki	198 km ²	10180
Wapno	44 km ²	2676
g. Wągrowiec	348 km ²	12316
m. Wągrowiec	18 km ²	25398

Stan na dzień 04.07.2024r. Dane statystyczne za Głównym Urzędem Statystycznym w Warszawie www.stat.gov.pl.

Działania powiatu wągrowieckiego opierają się przede wszystkim na: zapewnieniu opieki zdrowotnej, przeciwdziałaniu bezrobociu, prowadzeniu domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia, szkół i placówek oświatowych oraz utrzymywaniu sieci dróg kategorii powiatowej. Powiat Wągrowiecki od wielu lat pozyskuje środki finansowe, w tym z Unii

Europejskiej, które w dużej mierze przyczyniają się do wyjścia naprzeciw wszystkim wyzwaniom i podjętym zamierzeniom.

3. OCHRONA ZDROWIA

Największym podmiotem leczniczym na terenie powiatu wągrowieckiego jest Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu, który zapewnia bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańcom naszego powiatu w szczególności w obszarze leczenia stacjonarnego (Szpital), opieki długoterminowej (ZOL) oraz ratownictwa medycznego (SOR i ZRM). W Szpitalu funkcjonują następujące oddziały: wewnętrzny, chirurgiczny, dziecięcy, ginekologiczny, anestezjologii i intensywnej opieki, szpitalny oddział ratunkowy, których funkcjonowanie wspiera pracownia RTG i tomografii komputerowej, pracownia endoskopii przewodu pokarmowego oraz laboratorium analityki medycznej. Ponadto dla osób niewymagających już hospitalizacji, u których zakończono stan diagnozowania, leczenia operacyjnego, które jednak ze względu na stan zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru fachowego personelu, działa Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, dysponujący niemal 40 miejscami.

Ambulatoryjna opieka specjalistyczna na terenie powiatu wągrowieckiego zapewniana jest zarówno przez publiczne jak i niepubliczne placówki ochrony zdrowia, w tym także przez indywidualne praktyki lekarskie oferujące usługi lecznicze w zakresie:

- 1) podstawowej opieki zdrowotnej,
- 2) stomatologii,
- 3) opieki specjalistycznej.

Ad.1 Podstawowa opieka zdrowotna (POZ)

- **lekarz rodzinny** – w powiecie funkcjonuje 14 podmiotów, w tym: 4 w Wągrowcu, po 2 w Gołańczy i Skokach, po 1 w Damasławku, Łeknie, Mieścisku, Niemczynie, Wapnie i Żelicach,
- **pielęgniarka środowiskowo – rodzinna** – usługi w tym zakresie realizuje 11 podmiotów, w tym: 3 w Wągrowcu, po 2 w Gołańczy i Skokach, natomiast po 1 w Damasławku, Łeknie, Mieścisku i Wapnie,
- **położna** – świadczenia realizuje 8 podmiotów: po 2 w Wągrowcu, Gołańczy i Skokach, z kolei po 1 w Damasławku, Mieścisku,
- **higiena szkolna** – funkcjonuje 6 podmiotów, które świadczą usługi w Wągrowcu, Damasławku, Gołańczy, Mieścisku, Skokach, Wapnie, Niemczynie, Łeknie, Popowie Kościelnym, Żelicach, Rejowcu, Pawłowie Skockim, Lechlinie, Jabłkowie i Antoniewie,
- **nocna i świąteczna opieka zdrowotna oraz transport sanitarny w POZ** – usługi w tym zakresie świadczy Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu.

Ad.2 Stomatologia

W powiecie wągrowieckim funkcjonuje 11 gabinetów stomatologicznych, w tym 1 dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia. Rozmieszczenie gabinetów stomatologicznych przedstawia się następująco:

- 5 gabinetów w Wągrowcu,
- 2 gabinety w Skokach,
- po 1 gabinecie w Łeknie, Mieścisku, Wapnie i Gołańczy.

Ad.3 Opieka specjalistyczna

Podmioty lecznicze i praktyki indywidualne w zakresie tzw. specjalistyki oferują mieszkańcom powiatu wągrowieckiego usługi w 18 specjalnościach, należą do nich:

- 1) chirurgia,
- 2) choroby płuc,
- 3) dermatologia,
- 4) fizjoterapia,
- 5) kardiologia,
- 6) leczenie uzależnień,
- 7) logopedia,
- 8) neurologia,
- 9) ortopedia,
- 10) otolaryngologia,
- 11) położnictwo i ginekologia,
- 12) zdrowie psychiczne,
- 13) pediatria,
- 14) poradnia internistyczna,
- 15) psychoterapeuta,
- 16) psychologia,
- 17) rehabilitacja,
- 18) urologia.

Na 19 funkcjonujących placówek specjalistycznych:

- 15 zlokalizowanych jest w Wągrowcu,
- 2 w Gołańczy,
- 1 w Skokach,
- 1 w Niemczynie.

W zakresie zdrowia psychicznego porad udzielają następujące placówki medyczne:

1) NZOZ Poradnie Specjalistyczne, ul. Skocka 18 w Wągrowcu,

W 2023 roku w poradniach zdrowia psychicznego znajdujących się na terenie powiatu wągrowieckiego leczono ogółem **1327 pacjentów**, w tym **1095 osób** w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Poradnie Specjalistyczne przy ul. Skockiej, natomiast **232 pacjentów** w Zespole Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu.

2) Poradnia Zdrowia Psychicznego w Zespole Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu

Świadczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego udzielane są osobom dorosłym przez lekarza psychiatrę i obejmują diagnostykę oraz leczenie wszelkiego rodzaju zaburzeń zachowania i chorób psychicznych oraz uzależnień.

Zakres pomocy psychiatrycznej obejmuje:

- a) wykonanie badania psychiatrycznego oraz sporządzenie opisu stanu psychicznego osoby badanej,
- b) wykonanie badania neurologicznego,
- c) zlecenie badań diagnostycznych (inwentarze, testy, EEG, KT, MR),
- d) zaplanowanie i prowadzenie farmakoterapii i/lub innych form leczenia,
- e) udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu wszelkich problemów klinicznych,
- f) orzekanie o potrzebie rehabilitacji leczniczej, czasowej niezdolności do pracy, uszczerbku na zdrowiu, wydawanie zaświadczeń lekarskich.

3) Poradnia Psychologiczna w Zespole Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu

W Poradni udzielane są świadczenia dla osób dorosłych przez psychologów specjalizujących się w dziedzinie psychologii klinicznej oraz psychoonkologii. Zakres udzielanej pomocy psychologicznej w Poradni obejmuje:

- a) przeprowadzenie psychologicznej/neuropsychologicznej diagnozy klinicznej,
- b) zaplanowanie oraz wykonanie postępowania terapeutycznego, doradczego lub rehabilitacyjnego w zakresie wyznaczonym diagnozą,
- c) formułowanie opinii i orzeczeń psychologicznych,
- d) podejmowanie współpracy z innymi specjalistami w procesie leczenia pacjenta.

4) Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży I poziomu referencyjnego w Niemczynie, Niemczyn 67, 62-107 Niemczyn

W ośrodku zdrowia w Niemczynie istnieje możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży. Swoją działalność rozpoczął **Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej I poziomu referencyjnego**. Pacjenci mogą liczyć na diagnozę i pomoc psychologiczną. Ponadto ośrodek oferuje sesje psychoterapii rodzinnej, grupowej i indywidualnej, sesje wsparcia psychospołecznego, a nawet wizyty domowe. Tym sposobem zwiększona jest dostępność do specjalistycznych usług medycznych.

5) Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży funkcjonujący poprzez Stowarzyszenie Primum Vivere z Wągrowca

Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu, w partnerstwie z wągrowieckim Stowarzyszeniem Primum Vivere przystąpił do realizacji formy świadczeń adresowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin, wpisując się tym samym w tzw. nowy model ochrony zdrowia

psychicznego – stanowiący część Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.

Diagnoza i ocena zagrożeń dla zdrowia psychicznego zawarta w Narodowym Programie wskazuje, że praktycznie na terenie każdego powiatu powinna znaleźć się jednostka, dysponująca możliwościami diagnozowania i udzielania wsparcia członkom lokalnej społeczności. Jednostka, która jest swoistym odpowiednikiem podstawowej opieki zdrowotnej dla osób doświadczających problemów natury mentalnej w funkcjonowaniu indywidualnym i/lub społecznym.

Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży funkcjonuje zgodnie z założeniami nowego modelu opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej, adresując swoją ofertę dla dzieci przed rozpoczęciem realizacji nauki szkolnej (tj. w wieku poniżej 7 roku życia), dzieci realizującej obowiązek szkolny oraz młodzieży kształcącej się w szkołach ponadpodstawowych (jednak nie później, niż do ukończenia 21 r.ż.). Opieką Ośrodka mogą zostać objęci także rodzice lub opiekunowie prawni dzieci.

Ośrodek, działając na podstawie umowy zawartej z Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim NFZ w Poznaniu, oferuje:

- diagnostykę psychologiczną,
- psychoterapię indywidualną, grupową i rodzinną,
- wsparcie psychologiczne i środowiskowe.

W ramach pomocy oferowanej w Ośrodku można skorzystać z następujących świadczeń:

- porada psychologiczna diagnostyczna,
- porada psychologiczna,
- sesja psychoterapii indywidualnej,
- sesja psychoterapii rodzinnej,
- sesja psychoterapii grupowej,
- sesja wsparcia psychospołecznego,
- wizyta, porada domowa lub środowiskowa.

Działalność Ośrodka jest oparta na idei pracy środowiskowej – zespół specjalistów przede wszystkim koncentruje się na współpracy z rodziną dziecka oraz z jego środowiskiem szkolnym. Z tego powodu NFZ zaleca wybór Ośrodka jak najbliżej miejsca zamieszkania.

Do Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej nie jest wymagane skierowanie.

4. Instytucje działające na terenie Powiatu Wągrowieckiego m.in. na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi

Na terenie Powiatu Wągrowieckiego funkcjonują instytucje, których działania skierowane są między innymi do osób z zaburzeniami psychicznymi.

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej funkcjonują ośrodki pomocy społecznej oraz instytucje wspomagające m. in.:

- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminne Komisje Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Świetlica Socjoterapeutyczna.

4.1. Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Wągrowieckiego:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu, ul. Krótka 4c,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu, ul. Janowiecka 98a,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Damasławku, ul. Długa 1A,
4. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołańczy, ul. K. Libelta 4,
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku, ul. Janowiecka 2,
6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach, ul. Ciastowicza 11,
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, ul. Solna 5c.

4.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu

PCPR - powiatowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej - to instytucja zorientowana na potrzeby mieszkańców powiatu wągrowieckiego, zwłaszcza z grup szczególnego ryzyka socjalnego, realizująca zadania powiatu w zakresie organizacji rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, obszarów pomocy społecznej oraz przeciwdziałania przemocy domowej, w strukturach której funkcjonują:

- *Powiatowy Zespół do Orzekania o Niepełnosprawności;*
- *Ośrodek Interwencji Kryzysowej;*
- *Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie wągrowieckim.*

Zaplecze techniczne centrum stanowią :

- funkcjonalne pomieszczenia biurowe przy ul. Wierzbowej 1;
- spełniające wymagalne standardy pomieszczenia w budynku przy ul. Kcyńskiej 48 użytkowanym przez Powiatowy Zespół Orzekający;
- 10 miejscowy hostel ośrodka interwencji kryzysowej zlokalizowany w kompleksie budynków MOW w Antoniewie;
- oraz dwa mieszkanie treningowe zlokalizowane w wili Dyrektora LO w Wągrowcu.

Prócz realizacji zadań wynikających z ustaw, strategii oraz programów kadra centrum interdyscyplinarnie współpracuje z pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej, PCPR-ów, sędziami Sądów Rodzinnych, kuratorami sądowymi, z Ośrodkiem Adopcyjnym, placówkami edukacyjnymi wszystkich szczebli, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej oraz pozostałymi jednostki, instytucjami oraz organizacjami z otoczenia naszych podopiecznych i beneficjentów.

Pracownicy Centrum sprawują także nadzór nad realizacją zadań zleconych Stowarzyszeniu Rehabilitacja w zakresie prowadzenia terapii zajęciowej dla 70 uczestników w dwóch Warsztatach Terapii Zajęciowej, nadzorują działalność Domu Pomocy Społecznej

w Srebrnej Górze oraz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Wągrowcu oraz zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji podejmują wyzwania doskonalące system pieczy zastępczej w powiecie.

Centrum jest inicjatorem i realizatorem konferencji i szkoleń dla pracowników instytucji pomocowych działających na terenie powiatu, współrealizatorem działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnością, przemocą oraz wielu przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe, w szczególności na rzecz dzieci przebywających w różnych formach pieczy zastępczej oraz koordynatorem i realizatorem projektów finansowanych z PFRON, innych źródeł zewnętrznych, w tym środków EFS, EFS Plus i WRPO.

4.3. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności ma swoją siedzibę w kompleksie budynków administrowanych przez Zespół Szkół Nr 1 przy ulicy Kcyńskiej 48 w Wągrowcu. Zespół realizuje zadania zlecone powiatowi z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024, poz. 44) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności z dnia 25 marca 2021 roku (Dz.U. z 2021 poz.857).

Członkowie Zespołu powoływani są do realizacji zadań przez Starostę Wągrowieckiego, aktualnie orzeka 9 specjalistów - członków składów orzekających, w tym 4 lekarzy, 1 doradca zawodowy, 2 pracowników socjalnych/pedagog, 2 psychologów. W 2023 roku wydano 1608 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osoby powyżej 16 roku życia) oraz 181 orzeczeń o niepełnosprawności (dzieci do 16 roku życia).

Wśród osób po 16 roku znajdowało się w 2023 roku:

- 21 z kategorią niepełnosprawności 01-U (upośledzenie umysłowe),
- 138 z kategorią 02-P (choroby przewlekłe),
- 44 z kategorią 06-E (epilepsja),
- 286z kategorią 10-N (choroby neurologiczne).

Natomiast wśród osób poniżej 16 roku życia w 2023 roku znajdowało się 19 osób z kategorią niepełnosprawności 01-U (upośledzenie umysłowe), 8 osoby z kategorią chorób psychicznych, 15 osób z epilepsją oraz 23 osoby z chorobami neurologicznymi.

4.4. Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu

Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu wykonuje zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Podstawą jego działania jest ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Jednym z działań, które podejmuje Powiatowy Urząd Pracy jest m. in. rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Podstawę prawną stanowi ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy ze statusem:

- **osoby bezrobotnej** (posiadającej aktualny orzeczony stopień niepełnosprawności, niezatrudnionej i nie wykonującej innej pracy zarobkowej, zdolnej i gotowej do

podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, nie posiadającej uprawnień do świadczeń rentowych lub zasiłku stałego na podstawie przepisów o pomocy społecznej)

- **osoby poszukujące pracy** (posiadającej aktualny orzeczony stopień niepełnosprawności oraz posiadającej przychód w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej bądź zasiłku stałego z ośrodka pomocy społecznej).

Według danych statystycznych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wągrowcu na koniec roku 2023 zarejestrowane były 83 osoby niepełnosprawne bezrobotne, w tym 11 osób poszukujących pracy. W ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych było 44 osoby zamieszkałe w mieście, w tym 8 jako poszukujące pracy a 39 osób z terenu wiejskiego, w tym 3 jako poszukujące pracy. Według rodzaju niepełnosprawności zarejestrowane były: 0 osób z upośledzeniem umysłowym, 19 osób z kategorią chorób psychicznych, 7 osób z epilepsją, oraz 7 osób z chorobami neurologicznymi.

Natomiast na koniec miesiąca czerwca 2024 roku zarejestrowanych było 115 osób niepełnosprawnych, w tym 10 osób poszukujących pracy. Na ogólna liczbę osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP składało się: 61 osób zamieszkałych w mieście, w tym 8 osób poszukujących pracy, oraz 54 osoby z terenu wiejskiego, w tym 2 poszukujące pracy. Biorąc pod uwagę rodzaj niepełnosprawności wśród osób bezrobotnych znajdowały się 3 osoby z upośledzeniem umysłowym, 26 osób z kategorią chorób psychicznych, 6 osób z epilepsją oraz 21 z chorobami neurologicznymi.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne albo poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu mają prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w przepisach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W ramach rehabilitacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy udziela pomocy w zakresie:

- pośrednictwa pracy,
- poradnictwa zawodowego,
- szkoleń,
- stażu,
- prac interwencyjnych,
- jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Wydatki na instrumenty oraz usługi rynku pracy są finansowane w zakresie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako:

- bezrobotne – ze środków Funduszu Pracy,
- poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu – ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

4.5. Dom Pomocy Społecznej w Srebrnej Górze

Dom Pomocy Społecznej jest placówką stacjonarną, stałego lub okresowego pobytu i jest przeznaczony dla 60 osób w podeszłym wieku. Zapewnia swoim mieszkańcom całodobowe usługi opiekuńcze, wspomagające, w tym społeczne i religijne na poziomie obowiązujących standardów. Mieszkańcy Domu mają możliwość skorzystania z oferty pracowni terapii zajęciowej oraz zajęć rehabilitacyjnych. Nadzór nad działalnością Domu sprawuje Starosta Wągrowiecki przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu.

4.6. Warsztat Terapii Zajęciowej w Wągrowcu

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony jest przez Wielkopolskie Stowarzyszenie Na Rzecz Chorych, Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „REHABILITACJA”. Siedziba Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wągrowcu znajduje się przy ul. Taszarowo 13.

Zajęcia terapeutyczne odbywają się w 7 pracowniach: gospodarstwa domowego, ceramicznej, krawieckiej, dziewiarskiej, stolarskiej, plastycznej, skórzanej. Ponadto w Warsztacie prowadzone jest wsparcie psychologiczne i rehabilitacja ruchowa.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wągrowcu realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin, prowadzi działalność terapeutyczną poprzez kształcenie określonych sprawności zawodowych. Przygotowuje do podjęcia pracy, oraz stara się podtrzymywać osiągnięte kompetencje i kształtować nowe umiejętności społecznego funkcjonowania.

Uczestnikami Warsztatu jest 35 osób niepełnosprawnych z terenu miasta i gminy Wągrowiec, Mieściska i Skoki.

Rodzaje zaburzeń psychicznych wśród uczestników zajęć WTZ przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Rodzaje zaburzeń psychicznych wśród uczestników zajęć Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wągrowcu

Rodzaj zaburzenia psychicznego	2021	2022	2023
Osoby z rozpoznaniem choroby psychicznej	6	6	4
Osoby z upośledzeniem umysłowym	12	12	12
Inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych	0	0	0

Źródło: Warsztat Terapii Zajęciowej w Wągrowcu

4.7. Warsztat Terapii Zajęciowej w Gołańczy

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony jest przez Wielkopolskie Stowarzyszenie Na Rzecz Chorych, Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „REHABILITACJA”. Siedziba Warsztatu w Gołańczy znajduje się przy ul. Karola Libelta 4.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Gołańczy realizuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Prowadzi działalność terapeutyczną poprzez kształcenie określonych sprawności zawodowych, przygotowuje do podjęcia pracy, oraz stara się podtrzymać osiągnięte kompetencje i kształtować nowe umiejętności społecznego funkcjonowania.

Uczestnikami Warsztatu jest 35 osób niepełnosprawnych z terenu gminy Wapno, gminy Damasławek, gminy i miasta Wągrowiec oraz miasta i gminy Gołańcz. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w 7 pracowniach: komputerowo – poligraficznej, ogrodniczo – wikliniarskiej, ceramiczno – artystycznej, rękodzielniczo – krawieckiej, stolarskiej, gospodarczo – technicznej i gastronomicznej. Ponadto w Warsztacie prowadzona jest muzykoterapia, terapia psychologiczna i rehabilitacja.

Rodzaje zaburzeń psychicznych wśród uczestników zajęć WTZ przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Rodzaje zaburzeń psychicznych wśród uczestników zajęć Warsztatu Terapii Zajęciowej w Gołańczy

Rodzaj zaburzenia psychicznego	2021	2022	2023
Osoby z rozpoznaniem choroby psychicznej	8	7	8
Osoby z upośledzeniem umysłowym	7	7	9
Inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych	20	21	18

Źródło: Warsztat Terapii Zajęciowej w Gołańczy

4.8. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wągrowcu

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wągrowcu udziela pomocy uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom przedszkoli, szkół, i placówek mających siedzibę na terenie powiatu wągrowieckiego. Organem prowadzącym Poradnię jest Rada Powiatu Wągrowieckiego, a nadzór pedagogiczny sprawuje Wielkopolski Kurator Oświaty.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wągrowcu udziela pomocy i wsparcia poprzez:

- diagnozę dzieci i młodzieży w zakresie m. in.: trudności w nauce, specyficznych problemów w uczeniu się, trudności wychowawczych, emocjonalnych i problemów w wyborze dalszej drogi kształcenia i zawodu,
- konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne oraz w zakresie doradztwa zawodowego dla rodziców, nauczycieli, wychowawców oraz pełnoletnich uczniów,
- działalność terapeutyczną z zakresu psychologii, pedagogiki oraz logopedii,
- działalność informacyjną oraz profilaktyczną wśród dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli ze szkół i placówek z terenu powiatu wągrowieckiego,
- wsparcie merytoryczne nauczycieli w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w formie: warsztatów, szkoleń, rad pedagogicznych, spotkań w ramach międzyszkolnych sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli, dyżurów na terenie placówek.

Placówka udziela pomocy na podstawie zgłoszeń rodziców, pełnoletnich uczniów lub opiekunów prawnych dzieci i młodzieży. Wydaje orzeczenia i opinie na pisemny wniosek rodzica/opiekuna prawnego/pełnoletniego ucznia. Korzystanie z usług poradni jest dobrowolne i bezpłatne.

4.9. Powiatowa Komenda Policji

Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu w zakresie prowadzonych działań profilaktyczno-edukacyjnych, w trakcie różnego rodzaju spotkań, zarówno z dziećmi jak i młodzieżą realizuje zadania związane z ochroną zdrowia psychicznego. Realizowane zadania polegają przede wszystkim na zapobieganiu zaburzeniom psychicznym, wskazywaniu osobom z zaburzeniami psychicznymi, a także członkom ich rodzin miejsc, gdzie mogą uzyskać specjalistyczną opiekę zdrowotną. Policjanci KPP Wągrowiec w swych działaniach edukacyjnych, a także przekazywanych treściach podejmują się zadań związanych z kształtowaniem wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, zwłaszcza tolerancji, życzliwości, przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Powyższe zadania są w głównej mierze realizowane przy współpracy z placówkami oświatowymi z terenu powiatu wągrowieckiego, miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwem Powiatowym, a także Sądem Rejonowym w Wągrowcu.

Niestety występuje wzrost podejmowanych interwencji wobec osób wykazujących różnego rodzaju zaburzenia. Dotyczy to zarówno dzieci w wieku szkolnym, młodzieży czy osób dorosłych. Komenda Powiatowa Policji w Wągrowcu nie prowadzi szczegółowych danych statystycznych mogących zróżnicować tę tematykę. Wskazać można tylko ilościowo ogólną liczbę podejmowanych interwencji, które są oznaczone hasłowo jako: „interwencja-próba samobójcza”. Pod wspomnianym oznaczeniem hasłowym odnotowano takie zdarzenia jak: osoba miewa myśli samobójcze; próba samobójcza osoby nieskuteczna; próba samobójcza, której skutkiem jest osoba.

Takich interwencji na terenie powiatu wągrowieckiego odnotowano w okresie 1.01.2022-31.12.2022 w ilości 107. Natomiast w okresie 1.01.2023-31.12.2023 było takich interwencji 142.

4.10. Zakład Aktywizacji Zawodowej w Gołaszewie

Zakład Aktywizacji Zawodowej w Gołaszewie powstał dzięki zaangażowaniu Miasta i Gminy Mieścisko we współpracy z Urzędem Marszałkowskim oraz PFRON. W Zakładzie zatrudnienie znajdują osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Celem Zakładu jest osiągnięcie zaradności osobistej i funkcjonowanie społeczne zatrudnionych pracowników oraz przygotowywanie ich do pracy na otwartym rynku poprzez:

1) działalność terapeutyczną, która obejmuje:

- poprawę sprawności psychofizycznych u zatrudnionych osób niepełnosprawnych, a w szczególności stwarzanie poczucia satysfakcji z wykonywanej działalności,
- przekonywanie o swojej ważnej roli do spełnienia w społeczeństwie i pełnej z nim integracji,
- korzyści z podnoszenia jakości życia,
- integrację osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi,
- inspirowanie zajęć kulturalnych i oświatowych,
- uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych,

2) rehabilitację społeczną, która obejmuje:

- przystosowanie osób niepełnosprawnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
- wytwarzanie u niepełnosprawnych nawyku systematycznej pracy i odpowiedzialności za jej wykonanie,
- nauka niepełnosprawnych pracy w zespole ze ścisłym podziałem na określone zadania,

3) rehabilitację zawodową prowadzoną w ramach czterech działów produkcyjnych:

- ogrodniczo - porządkowego,
- krawiecko - pamiętkarskiego,
- montażu i niszczenia dokumentów,
- gastronomicznego.

Na koniec 2023 roku Zakład zatrudniał 47 osób w tym: osoby z niepełnosprawnością 36 z czego 23 osoby ze znacznym stopniem i 13 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Spośród 36 osób 19 osób to mężczyźni a 17 osób to kobiety. Administracja i obsługa instruktorska stanowi 11 osób z czego 7 to kobiety a 4 to mężczyźni. W roku 2024r. zakład dodatkowo zatrudnił trzy osoby z niepełnosprawnością z czego 2 to mężczyźni i 1 to kobieta.

Zgodnie z uchwałą Rady Miasta i Gminy Mieścisko planowane jest utworzenie nowego działu gastronomicznego, który będzie świadczył usługi gastronomiczne i cateringowe. W ramach powstającego działu planuje się dodatkowe zatrudnienie osób z niepełnosprawnością do obsługi kuchni. Dział będzie się mieścić w Mieścisku, a rozpoczęcie działalności planuje się na wrzesień 2025r.

4.11. Dzienny Dom Seniora w Wągrowcu

Dzienny Dom Seniora w Wągrowcu to ośrodek wsparcia dla osób starszych z terenu miasta Wągrowca, działający w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od 2001 roku.

Głównym zadaniem Domu, jest pomoc osobom starszym w codziennym funkcjonowaniu. Ten cel placówka realizuje przez zapewnienie: opieki pielęgniarstwa, gorącego posiłku, pomocy w załatwieniu spraw socjalnych. Jednocześnie Dom stara się organizować seniorom czas proponując im różne formy aktywności, zarówno ruchowej jak i usprawniającej umysłowo oraz umożliwiając różnego rodzaju atrakcje o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, towarzyskim oraz integrację ze środowiskiem.

Dzienny Dom Seniora oferuje m. in. rozwijanie swoich zainteresowań w grupie kulinarnej, kulturalnej, muzycznej, ogrodniczej, rękodzieła, warcabowej. Posiada przystosowane do tego celu 2 pomieszczenia. W sali wielofunkcyjnej odbywają się regularnie imprezy integracyjne. Latem organizowane są wycieczki do atrakcyjnych turystycznie miejscowości. Budynek Domu otoczony jest zielenią z miejscem wyznaczonym do letniego wypoczynku i grillowania.

4.12. Środowiskowy Dom Samopomocy w Wągrowcu

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wągrowcu jest ośrodkiem wsparcia, placówką pobytu dziennego, służącą utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji. Przeznaczony dla osób z zaburzeniami psychicznymi w tym: przewlekle psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną i wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych, które nie wymagają leczenia szpitalnego. Przebywać może w nim 30 osób.

Podopiecznymi są osoby, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych, wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

Dom świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Ponadto Środowiskowy Dom Samopomocy w Wągrowcu zapewnia podopiecznym opiekę i różnorakie formy terapii, w tym terapie zajęciową, trening spędzania czasu wolnego, wycieczki i wyjazdy rekreacyjno – sportowe oraz rehabilitację ruchową, a także zajęcia z muzykoterapii, logopedii. Placówka oferuje również opiekę pielęgniarską i psychologiczną.

4.13. Środowiskowy Dom Samopomocy w Gołańczy

Środowiskowy Dom Samopomocy w Gołańczy jest ośrodkiem dziennego wsparcia dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz z niepełnosprawnością intelektualną. Przeznaczony jest dla 30 osób i działa 5 dni w tygodniu, po 8 godzin dziennie. Zajęcia organizowane są grupowo oraz indywidualnie.

Celem Środowiskowego Domu Samopomocy w Gołańczy jest zwiększenie samodzielności i zaradności życiowej oraz integracja osób z niepełnosprawnością ze społeczeństwem. Głównym zadaniem naszego Domu jest wsparcie, opieka oraz szeroko rozumiana rehabilitacja społeczna.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Gołańczy funkcjonują pracownie terapeutyczne: pracownia komputerowa, pracownia kulinarna, pracownia krawiecko – tkacka, pracownia plastyczna, pracownia logopedyczna, zajęcia rekreacyjno – ruchowe.

Ponadto w ramach zajęć terapeutycznych prowadzone są także treningi funkcjonowania w życiu codziennym: trening higieniczny, trening ekonomiczny, trening korekcyjno – kompensacyjny, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening spędzania czasu wolnego, trening umiejętności komunikacyjnych.

4.14. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na

posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.

W powiecie wągrowieckim interwencja kryzysowa prowadzona jest w ramach funkcjonującego w strukturze PCPR Ośrodka Interwencji Kryzysowej . Usługi poradnictwa specjalistycznego oraz infrastruktura 10 miejscowego hostelu Ośrodka dedykowane są w szczególności mieszkańcom powiatu wągrowieckiego, w wyjątkowych sytuacjach pomoc może być świadczona także osobom spoza powiatu wągrowieckiego, które znajdują się w sytuacji kryzysowej, w szczególności ofiarom przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej, w szczególności kobietom, matkom z dziećmi, kobietom ciężarnym oraz ofiarom klęsk żywiołowych i zdarzeń losowych.

Działalność hostelowa prowadzona jest w kompleksie budynków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Antoniewie natomiast poradnictwo specjalistyczne - prawne, socjalne i psychologiczne świadczone jest w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu, ul. Wierzbowa 1.

4.15. Mitingi AA

W trakcie spotkań kobiety i mężczyźni, dzielą się własnymi doświadczeniami, siłą i nadzieją, żeby pomóc sobie i innym w wyzdrowieniu z alkoholizmu.

Podczas mitingów osoby uczą się mówić o sobie, uczą się słuchać – zachowując anonimowość, a także uczą się wyrażania uczuć, dzieląc się z innymi.

4.16. Mitingi Al.-Anon

Al. – Anon jest to grupa ludzi: rodzin, przyjaciół, znajomych alkoholików, którzy spotykają się po to, żeby zrozumieć chorobę alkoholową, pomóc sobie, rodzinie i alkoholikowi. Podczas spotkań w/w osoby mogą znaleźć oparcie i zrozumienie swoich problemów, a także zyskać przyjaciół, którzy mają ten sam problem.

Ponadto na mitingach można nauczyć się jak postępować i żyć z alkoholikiem, a przede wszystkim w jaki sposób pomóc sobie, dzieciom, rodzinie.

4.17 Mitingi dla dzieci-Alateen – pomoc dla osób młodych żyjących w otoczeniu alkoholika

Alateen to ruch wsparcia dla dzieci, nastolatków i młodzieży do lat 18, których rodzice, jedno z nich lub inna bliska osoba jest uzależniona od alkoholu. Alateen jest częścią Grup Rodzinnych Al-Anon, czyli wspólnoty osób, z otoczenia których ktoś bliski jest uzależniony od alkoholu. Podobnie jak w przypadku wspólnot Anonimowych Alkoholików i Al-Anon, uczestnicy Alateen spotykają się mityngach (także online), aby dzielić się doświadczeniem oraz wzajemnie pomagać sobie w rozwiązywaniu problemów.

Grupa Alateen „Nadzieja” – kontakt mailowy: alateen.nadzieja@gmail.com.

4.18. Placówki oświatowe z terenu powiatu wągrowieckiego

W powiecie wągrowieckim funkcjonują 4 szkoły ponadpodstawowe tj. Zespół Szkół nr 1 w Wągrowcu, Zespół Szkół nr 2 im. ppłk. dr. S. Kulińskiego w Wągrowcu, I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich w Wągrowcu oraz Zespół Szkół im. Karola Libelta w Gołańczy, a także Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Wągrowcu, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii im. Kompanii Gołanieckiej w Gołańczy i Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Antoniewie.

W roku szkolnym 2022/2023 w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu wągrowieckiego uczyło się 3399 uczniów.

Niemal we wszystkich szkołach naukę pobierają dzieci i młodzież z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi (na zasadzie równego dostępu do edukacji i przeciwdziałaniu dyskryminacji). Na podstawie obowiązujących przepisów oświatowych wszystkie placówki wchodzące w skład systemu realizują zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego w ramach wdrażania szkolnych programów wychowawczo-profilaktycznych.

Obok działań skierowanych do dzieci/uczniów (pomoc psychologiczno-pedagogiczna, kampanie edukacyjno-profilaktyczne) wsparcie organizowane jest również dla rodziców i nauczycieli (kampanie edukacyjno-informacyjne, szkoleniowe rady pedagogiczne).

Sukcesywnie zwiększa się liczba psychologów i specjalistów kierunkowych zatrudnionych w szkołach – zgodnie z art. 42d ust. 1 Karty Nauczyciela.

Szczególne miejsce w systemie oświaty na terenie powiatu wągrowieckiego zajmuje Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Wągrowcu, który obejmuje wsparciem dzieci i młodzież z niepełnosprawnością w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim, a także z niepełnosprawnościami sprzężonymi w wieku od 7 do 24 roku życia.

Tabela 3. Sytuacja szkolna uczniów z podziałem na realizowany etap edukacyjny oraz niepełnosprawność uczniów

Szkoła Podstawowa Specjalna		Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	
Lekkie	Umiarkowane	Umiarkowane	Znaczne
49 (z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 7)	34 (z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 16)	21 (z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 8)	1

Źródło: Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Wągrowcu

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym mogą kształcić się w SOSW, choć część z nich podejmuje naukę w szkołach integracyjnych lub ogólnodostępnych najbliższych ze względu na miejsce ich zamieszkania.

4.19. Organizacje pozarządowe

Na terenie powiatu wągrowieckiego działa kilkadziesiąt organizacji pozarządowych. Wiele z nich aktywnie uczestniczy w życiu społecznym powiatu poprzez realizację zadań m.in.: z zakresu sportu, kultury, turystyki, krajoznawstwa, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym i osób niepełnosprawnych. Pełnią one ważną rolę w zakresie wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. Nikt lepiej nie zna środowiska osób z zaburzeniami psychicznymi jak oni sami poprzez organizowanie się w związki, fundacje i stowarzyszenia oraz działanie w zakresie wsparcia, samopomocy, rozwijania współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi placówkami. Te organizacje najlepiej znają potrzeby swoich podopiecznych i najskuteczniej je zaspokajają.

Organizacje pozarządowe poprzez swoją działalność stanowią bardzo cenny element uzupełniający i wspierający wszelkie działania podejmowane na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Doświadczenia wskazują, iż działalność organizacji pozarządowych winna być wspierana, integrowana i koordynowana.

Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wągrowieckiego znajduje się na stronie **www.wagrowiec.pl** pod linkiem **<https://www.bip.wagrowiec.pl/101,wykaz-organizacji>**.

5. DIAGNOZA

Zgodnie z art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, osobami z zaburzeniami psychicznymi są osoby:

- 1) chore psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne),
- 2) upośledzone umysłowo,
- 3) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych i które wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Na terenie powiatu wągrowieckiego w 2023 roku z pomocy poradni zdrowia psychicznego skorzystało 1319 osób (liczba niepowtarzalnych ID pacjenta). Natomiast suma pacjentów leczonych przez poszczególnych świadczeniodawców wynosi 1327 co oznacza, że 8 osób skorzystało ze świadczeń zdrowotnych w obu poradniach tj., przy ul. Skockiej 18 i ul. Kościuszki 74.

5.1. Diagnoza pozytywna

Na terenie naszego powiatu funkcjonuje kilka placówek udzielających porad w zakresie zdrowia psychicznego. W Wągrowcu z usług specjalistów można skorzystać m.in.: w Poradni Zdrowia Psychicznego oraz Poradni Psychologicznej ZOZ na ul. Kościuszki oraz w NZOZ Poradnie Specjalistycznej na ul. Skockiej. Poza tym w Wągrowcu funkcjonują prywatne indywidualne praktyki specjalistyczne, gdzie można skorzystać z pomocy lekarza psychiatry. Najbliższy szpital z oddziałem psychiatrycznym znajduje się w odległości 40 km od Wągrowca – w Gnieźnie (dla osób dorosłych) oraz w Poznaniu (dla dzieci, młodzieży i dorosłych).

Powiat dysponuje dość bogatym zapleczem w zakresie pomocy społecznej. Ośrodki Pomocy Społecznej poza placówką miejską, obejmują też ośrodki w gminach: Wągrowiec, Damasławek, Gołańcz, Mieścisko, Skoki i Wapno oraz Dom Pomocy Społecznej w Srebrnej Górze i Dzienny Dom Seniora w Wągrowcu. Na terenie powiatu funkcjonują, także Środowiskowy Dom Samopomocy w Wągrowcu oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Gołańczy – gdzie opieką psychologiczną i terapeutyczną obejmuje się osoby przewlekle chore psychicznie oraz upośledzone umysłowo.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Wierzbowej 1 w Wągrowcu, także realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, między innymi w zakresie: pomocy dziecku i rodzinie, instytucjonalnej opieki zastępczej, współorganizowania pomocy instytucjonalnej dla dzieci, dofinansowania ze środków PEFRON oraz udziela poradnictwa psychologicznego dla rodzin. W ramach placówki funkcjonuje również Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, obejmuje swoją działalnością m. in. osoby niepełnosprawne umysłowo, z chorobami psychicznymi i z chorobami neurologicznymi. Orzeczenia wydawane przez Zespół dotyczą również osób poniżej 16 roku życia.

Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu zajmuje się w swojej działalności m. in. rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. Dotyczy to osób z upośledzeniem umysłowym, chorych psychicznie oraz z chorobami neurologicznymi. Placówka ta udziela wsparcia osobom niepełnosprawnym w zakresie: poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, szkoleń, staży, prac interwencyjnych, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Ponadto w zakresie aktywizacji zawodowej i szeroko pojętego wsparcia terapeutycznego dla osób niepełnosprawnych (w tym z zaburzeniami psychicznymi) działają na terenie powiatu takie placówki, jak: Zakład Aktywizacji Zawodowej w Gołaszewie oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wągrowcu i w Gołańczy.

Na terenie naszego powiatu funkcjonują też placówki udzielające wsparcia dzieciom i młodzieży. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wągrowcu wspiera uczniów w zakresie trudności edukacyjnych, funkcjonowania emocjonalnego i społecznego oraz w ramach wyrównywania szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Pomocy udzielają specjaliści z zakresu: psychologii, pedagogiki oraz logopedii poprzez diagnozę, terapię, zajęcia psychoedukacyjne, profilaktykę oraz konsultacje. Z usług Poradni korzystają: dzieci, młodzież, uczniowie, ich rodzice i nauczyciele przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie powiatu wągrowieckiego.

Świetlica Socjoterapeutyczna jest placówką dla dzieci od 6 do 15 roku życia pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. Opiekę zapewniają specjaliści w dziedzinach: pedagogiki, psychologii i socjoterapii. W placówce oferowana jest pomoc dzieciom w zakresie: trudności w nauce, zajęć profilaktyczno – warsztatowych, socjoterapeutycznych, emocjonalno - społecznych i innych.

Na terenie naszego powiatu funkcjonują Komisje Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także: Grupy AA, Al.- Anon oraz Alateen – dla dzieci. Oferują one wsparcie i fachową pomoc dla osób walczących z nałogiem alkoholowym oraz dla ich rodzin i bliskich.

Na terenie naszego powiatu funkcjonują też liczne organizacje pozarządowe, które zajmują się sprawami związanymi ze zdrowiem psychicznym.

Klub Integracji Społecznej Fundacji WIEDZIEĆ JAK prowadzi zajęcia profilaktyczne i prewencyjne dla rodzin z terenu powiatu wągrowieckiego.

Osoby które trafiają do fundacji mogą wziąć udział w indywidualnych formach wsparcia świadczonych przez specjalistów: psychologów, pedagogów, trenerów umiejętności społecznych, doradców zawodowych.

Warsztaty, grupy wsparcia dla młodzieży i osób dorosłych mają na celu budowanie i wzmacnianie kompetencji społecznych i poszerzanie świadomości w zakresie istoty budowania potencjału mentalnego. Pełna oferta wsparcia profilaktycznego znajduje się na stronie fundacji www.wiedziecjak.com

Jako profilaktykę przed alienacją społeczną bądź patologią społeczną, jako alternatywę do brania narkotyków i picia alkoholu należy wykorzystać bardzo bogatą w naszym powiecie bazę rekreacyjno - sportową. Należy propagować wśród dzieci i młodzieży model zdrowego trybu życia i motywować do aktywności sportowej. O potrzebie takiej aktywności wśród dzieci i młodzieży należy przekonywać także nauczycieli i rodziców. Informować rodziców o wielkim znaczeniu zaspokajania naturalnej potrzeby ruchu i aktywności u dzieci od najmłodszych lat oraz odpowiednio motywować nauczycieli do propagowania i realizowania tej aktywności np. podczas zajęć szkolnych.

Czynnikami mającymi negatywny wpływ na zdrowie psychiczne u osób dorosłych i w wieku dojrzałym są: izolacja, samotność, brak zajęcia w wieku emerytalnym, ograniczanie się w funkcjonowaniu do własnego mieszkania czy telewizora. Istotna jest więc konieczność angażowania się w/w instytucji oraz władz powiatowych w propagowaniu - zwłaszcza wśród osób w wieku poprodukcyjnym – świadomości i konieczności kontaktu z drugim człowiekiem, z przyrodą. Istotne jest też informowanie i propagowanie możliwości kształcenia się i doksztalcania przez całe życie, np. na Uniwersytecie III Wieku.

Różne formy aktywności, zwłaszcza ludzi starszych mogą zapobiegać lub ograniczać takie zjawiska, jak: alkoholizm, zaburzenia depresyjne i inne.

5.2. Diagnoza negatywna

W 2020 r. pojawiło się nowe zagrożenie dla stanu zdrowia psychicznego mieszkańców Powiatu Wągrowieckiego związane z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, wywołującego chorobę COVID-19. Wprowadzony długotrwały reżim sanitarny ograniczył w znaczący sposób naturalne relacje międzyludzkie, co wiązało się m.in. z koniecznością świadczenia pracy zdalnej, nauki z wykorzystaniem metod pracy na odległość, okresowym zawieszeniem działalności wielu sektorów gospodarki m.in.: gastronomii, turystyki, usług, handlu, itd. Konieczność ochrony zdrowia i życia oraz podporządkowania się ograniczeniom wpływała niekorzystnie na funkcjonowanie mieszkańców, co znajduje odroczone odzwierciedlenie w pogarszającym się stanie kondycji psychicznej lokalnego społeczeństwa.

Na podstawie danych uzyskanych z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wągrowcu w ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby dzieci/uczniów zmagających się z różnymi rodzajami problemów o podłożu emocjonalno-społecznym i psychicznym.

Z kolei dla dorosłej części społeczeństwa bardziej negatywne konsekwencje dla zdrowia psychicznego mogą pociągać za sobą konflikty gospodarczo-militarne, w tym za

tocząca się tuż za granicami naszego kraju wojną na Ukrainie oraz będąca jej pośrednim skutkiem rosnąca inflacja, która stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa ekonomicznego wielu rodzin.

Nowa perspektywa społeczno-ekonomiczna niesie za sobą szereg nowych zagrożeń, w tym występowanie chorób o podłożu psychosomatycznym i psychicznym, a zwłaszcza zaburzeń nastroju, depresji i nerwic. Przyczyn tego stanu należy upatrywać m.in. w:

- szybko zmieniających się realiach życia społeczno-gospodarczego,
- problemach egzystencjalnych, w tym związanych z rosnącą inflacją i wzrostem cen energii, towarów oraz usług,
- zagrożeniu poczucia stabilizacji i bezpieczeństwa w obliczu nowych zagrożeń cywilizacyjnych i ekonomicznych, m.in. związanych z wojną za wschodnią granicą Polski,
- trudnościach w sprostaniu faktycznym lub subiektywnie odbieranym oczekiwaniom otoczenia,
- predyspozycjach osobniczych,
- długotrwałym oddziaływaniu czynników stresogennych.

Jak wynika z informacji umieszczonych powyżej na terenie naszego powiatu dysponujemy dość dobrym zapleczem dotyczącym dostępu mieszkańców do:

- placówek pomocy społecznej,
- kontaktu z lekarzami psychiatrii dla dorosłych,
- pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej (także dla dzieci),
- jednostek zajmujących się aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych,
- placówek zajmujących się wsparciem dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Niestety nie wyczerpuje to w pełni zapotrzebowania na pomoc w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla naszych mieszkańców. Z analizy działalności poszczególnych placówek oraz biorąc pod uwagę aktualnie dostrzegane potrzeby społeczeństwa w tym zakresie nasuwa się kilka następujących wniosków:

- na terenie naszego powiatu jest brak dostępu do **specjalistów z zakresu psychiatrii dla dzieci i młodzieży**. Mieszkańcy naszego powiatu w razie potrzeby kontaktu z tego rodzaju specjalistami muszą udać się do Gniezna lub Poznania. Dostępność do usług specjalisty psychiatrii dzieci i młodzieży byłaby bardzo wskazana na terenie naszego powiatu z uwagi na m. in.: zmniejszenie kosztów ewentualnego dotarcia do specjalisty, przyspieszenie terminów oczekiwania na pomoc specjalistyczną.
Pomoc tego typu specjalistów na terenie naszego powiatu byłaby szczególnie wskazana w związku z niepokojącymi danymi odnośnie liczby samobójstw i podejmowanych prób samobójczych, szczególnie wśród młodzieży i osób młodych. Szybkie interwencje i pomoc psychiatry dla dzieci i młodzieży wydaje się podstawowym sposobem na zmniejszenie tej smutnej statystyki.
- według informacji i obserwacji czynionych w działających już placówkach oraz wśród specjalistów rośnie też zapotrzebowanie na pomoc i dostępność do specjalistów dotyczącą: uzależnień od komputera, Internetu, hazardu, środków psychoaktywnych, sterydów i innych „wspomagaczy” np. nabudowywania przyrostu masy mięśniowej. Wydaje się istotne, aby zwiększać pod tym względem możliwości już istniejących placówek.

- dodatkowo istotna wydaje się być także kwestia rozwoju kultury fizycznej, szczególnie u dzieci i młodzieży. Istnieją przesłanki świadczące o tym, iż konieczne jest zwiększenie i zintensyfikowanie działań promujących zdrowy tryb życia oraz społecznie akceptowane sposoby spędzania wolnego czasu, szczególnie przez ludzi młodych, dzieci i młodzież, np. poprzez kluby i stowarzyszenia sportowe oraz zwiększenie nacisku na efektywność zajęć sportowych i lekcji w-fu prowadzonych w szkołach na wszystkich poziomach edukacyjnych.

6. CELE PROGRAMU WRAZ Z HARMONOGRAMEM ZADAŃ

CEL GŁÓWNY 1

ZAPEWNIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI, W TYM OSOBOM UZALEŻNIONYM ORAZ DOŚWIADCZAJĄCYM KRYZYSU PSYCHICZNEGO, WSZECHSTRONNEJ I KOMPLEKSOWEJ OPIEKI I WSPARCIA ADEKWATNYCH DO ICH POTRZEB

CEL SZCZEGÓŁOWY:

1a. upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej

L.p.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Wskaźniki monitorujące
1.	Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie wągrowieckim	Program stanowi załącznik do uchwały	Lokalny Zespół Koordynujący	Zrealizowane	Ilość placówek biorących udział w programie w okresie roku.
2.	Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego zgodnie z zasadami zawartymi w rozdziale 5 Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego	Zadanie będzie realizowane w zależności od dostępności środków zewnętrznych	Powiat Wągrowiecki	Realizacja w trakcie trwania Programu	Liczba utworzonych Centrów.

CEL SZCZEGÓŁOWY:**1d. upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego**

L.p.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Wskaźniki monitorujące
1.	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie specjalistycznego wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z ich otoczenia. 2. Prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej. 3. Prowadzenie mieszkań treningowych i wspomaganych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu	Realizacja ciągła	Liczba porad/konsultacji, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z ich otoczenia. Liczba osób uczestniczących w zajęciach WTZ. Liczba miejsc, liczba osób, w tym z zaburzeniami psychicznymi korzystających w danym roku.
2.	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Dofinansowanie w ramach budżetu powiatu wągrowieckiego, poprzez zlecenie do realizacji zadań publicznych.	Organizacje pozarządowe	Realizacja ciągła	Środki finansowe przekazane w otwartych konkursach ofert organizacjom pozarządowym, liczba zleconych zadań.

3.	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie	<p>Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, ➤ dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych, ➤ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, ➤ dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, ➤ dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży, ➤ realizacja innych programów celowych dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami w tym również na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. 	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu	Realizacja ciągła	Liczba złożonych wniosków, w tym wniosków rozpatrzonych pozytywnie i zawartych umów o dofinansowanie ze środków PFRON przez osoby z zaburzeniami psychicznymi.
----	--	---	--	-------------------	--

CEL SZCZEGÓŁOWY:

1e. aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi

L.p.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Wskaźniki monitorujące
1.	Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym zaburzeniami psychicznymi	1. Diagnoza niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi (odbycie rozmów informacyjno-doradczych ze wszystkimi osobami z zaburzeniami psychicznymi celem rozpoznania potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej, opracowanie Indywidualnych Planów Działania dla osób zainteresowanych	Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu	Realizacja ciągła	Liczba osób objętych danym wsparciem. Liczba zrealizowanych projektów ze środków budżetu państwa, Unii Europejskiej

		<p>aktywizacją zawodową) celem dostosowania działań PUP do faktycznych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi określonych w oparciu o wyniki diagnozy.</p> <p>2. Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w celu pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu, miejsca zatrudnienia, kierunku przekwalifikowania lub instrumentu aktywizacji zawodowej.</p> <p>3. Kształtowanie postaw gotowości do podjęcia pracy wśród osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kierowanie na szkolenia z zakresu poszukiwania pracy, ➤ warsztaty aktywnego poszukiwania pracy dla osób niepełnosprawnych, ➤ ułatwienie dostępu do informacji i elektronicznych baz danych pozwalających na zdobycie umiejętności skutecznego poszukiwania pracy. <p>4. Kierowanie na szkolenia zawodowe osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w zawodach deficytowych na lokalnym rynku pracy celem uzyskania/ uzupełnienia/ zmiany kwalifikacji i umiejętności zawodowych oraz zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia.</p>			i innych źródeł.
2.	Prowadzenie kampanii szkoleniowo - informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi	<p>1. Opracowanie materiałów informacyjnych kierowanych do pracodawców promujących zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi i wysyłanie newslettera do pracodawców.</p> <p>2. Spotkania informacyjne dla pracodawców.</p> <p>3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób</p>	Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu we współpracy z partnerami	Realizacja ciągła	Liczba kampanii, konferencji, szkoleń dla pracodawców oraz liczba uczestników kampanii.

		<p>niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>4. Informacja o usługach Urzędu Pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi (PEFRON, FP, EFS).</p> <p>5. Kampania informacyjna w mediach oraz social mediach.</p>			
3.	Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy	<p>1. Świadczenie usług z zakresu pośrednictwa pracy, w tym pracy z zagranicą (EURES) dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>2. Uczestnictwo w targach pracy oraz innych przedsięwzięciach związanych z problematyką rynku pracy osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi</p> <p>3. Współpraca z agencjami zatrudnienia w zakresie pośrednictwa pracy, w tym pracy tymczasowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>4. Organizowanie subsydiowanych miejsc zatrudnienia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ robót publicznych, ➤ prac interwencyjnych, ➤ prac społecznie użytecznych, ➤ refundacji kosztów wyposażenia/doposażenia stanowisk pracy. <p>5. Organizowanie miejsc stażowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>6. Udzielanie dofinansowania do form aktywizacji zawodowej, określonych w przepisach (podnoszenie kwalifikacji zawodowych, refundacja kosztów dojazdów itp.).</p> <p>7. Promocja wśród osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi zasad ekonomii społecznej, w tym zatrudnienia</p>	Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu	Realizacja ciągła	Liczba osób zatrudnionych. Liczba i rodzaj podjętych działań.

		<p>w spółdzielniach socjalnych.</p> <p>8. Udzielanie dotacji na wkład do spółdzielni socjalnej.</p> <p>9. Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne pracowników spółdzielni socjalnej.</p>			
--	--	--	--	--	--

CEL SZCZEGÓŁOWY:

1f. skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy

L.p.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Wskaźniki monitorujące
1.	Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu	Powołanie Zespołu Koordynującego opracowanie Programu - Uchwała Zarządu Powiatu Wągrowieckiego nr 1331/2024 z dnia 21 marca 2024r.	Zarządu Powiatu Wągrowieckiego	Zadanie zrealizowane	Liczba podjętych uchwał przez Zarządu Powiatu Wągrowieckiego.
2.	Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń	Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2024-2030	Zespół Koordynujący	Zadanie realizowane w 2024 roku	Liczba aktualizacji programu.
3.	Realizacja, skoordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	Zgodnie z zapisami harmonogramu zadań PPOZP na lata 2024-2030	Realizacja - podmioty wskazane jako wykonawcy poszczególnych celów. Koordynowanie i monitorowanie - Lokalny Zespół Koordynujący	Realizacja ciągła	Przygotowanie wymaganych sprawozdań zewnętrznych.
4.	Przygotowanie i udostępnianie mieszkańcom oraz samorządowi województwa, aktualizowanego corocznie przewodnika, informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy	Opracowanie przewodnika w formie elektronicznej i zamieszczenie go na stronach internetowych Starostwa Powiatowego w Wągrowcu, Powiatowego Centrum Pomocy	Wydział Spraw Obywatelskich i Zdrowia, przy współpracy	Realizacja ciągła	Liczba przewodników w wersji papierowej/lub

społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej)	Rodzinie w Wągrowcu, Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu	Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, NFZ oraz gmin Powiatu Wągrowieckiego	elektronicznej. Liczba instytucji, gdzie został zamieszczony i/lub udostępniony przewodnik.
---	--	---	---

CEL GŁÓWNY 2

ZAPEWNIENIE OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI, W TYM OSOBOM UZALEŻNIONYM ORAZ DOŚWIADCZAJĄCYM KRYZYSU PSYCHICZNEGO, WSZECHSTRONNEJ I KOMPLEKSOWEJ OPIEKI I WSPARCIA ADEKWATNYCH DO ICH POTRZEB

CEL SZCZEGÓŁOWY:					
1g. udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom					
L.p.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmioty/jednostki odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
2.1.	Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli	Zgodnie z zakresem działania placówki	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wągrowcu, Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu	Realizacja ciągła	Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia.
2.2.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty	Działania pedagogów i psychologów szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Wągrowiecki oraz pomoc psychologiczna i pedagogiczna.	Dyrektorzy szkół, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wągrowcu, Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu	Realizacja ciągła	Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia. Liczba dzieci i uczniów objętych wsparciem.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

W chwili opracowywania Programu trudno jest określić jego koszty z uwagi na szereg zadań nałożonych do realizacji w rozporządzeniu. Zapewne powinny one być dostosowane do potrzeb wynikających z realizacji poszczególnych zadań ujętych w Programie.

Proponowane źródła finansowania Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego m. in.:

- środki z budżetu: powiatu, Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, państwa,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- środki pozabudżetowe np. pozyskiwane z funduszy strukturalnych i regionalnych z budżetu Unii Europejskiej,
- środki z PFRON,
- środki Powiatowego Urzędu Pracy.

9. REALIZATORZY PROGRAMU

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego będzie realizowany w partnerstwie z następującymi podmiotami:

- Starostwo Powiatowe w Wągrowcu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wągrowcu,
- Organizacje pozarządowe w powiecie wągrowieckim,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Wągrowcu.

10. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Monitorowanie efektywności i skuteczności działań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego będzie odbywało się poprzez ścisłą współpracę z podmiotami realizującymi Program.

Podmioty te co roku w terminie do końca marca przysyłać będą do Starostwa Powiatowego w Wągrowcu informacje o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030, informacje zostaną przesłane Ministrowi Zdrowia w **terminie do dnia 15 maja roku następującego po ostatnim roku objętym informacją.**

Ewaluacja Programu powinna dostarczyć informacji, na temat trafności, skuteczności, użyteczności i efektywności Programu. Powinna również określić, czy cele projektu są odpowiednie w stosunku do ewoluujących potrzeb. Ponadto do jakiego stopnia oddziaływanie projektu przyczyniło się do osiągnięcia celu priorytetów i czy odpowiada potrzebom odbiorców Programu oraz w jakim zakresie można oczekiwać, że pozytywne zmiany będą trwać po zakończeniu projektu.

Realizatorzy zaangażowani w realizację poszczególnych działań będą monitorować potrzeby oraz zmiany ilościowo-jakościowe, które będą stanowiły podstawę do dokonywania zmian w poszczególnych działaniach Programu.

11. PODSUMOWANIE

Powiatowy program ochrony zdrowia psychicznego powstał dzięki osobom, instytucjom oraz organizacjom pozarządowym, które biorą aktywny udział w kształtowaniu systemu zdrowia psychicznego na rzecz mieszkańców powiatu wągrowieckiego.

W związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 został powołany **Uchwałą Nr 1331/2024** Zarządu Powiatu Wągrowieckiego z dnia 21 marca 2024 roku **Lokalny Zespół Koordynujący** realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 w powiecie wągrowieckim. W skład Zespołu koordynującego realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w powiecie wągrowieckim wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych Powiatu Wągrowieckiego, w tym: pomocy społecznej, systemu oświaty, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego oraz organizacji pozarządowych.

Do zadań Zespołu należy koordynacja działań i monitorowanie realizacji zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych na terenie powiatu wągrowieckiego wynikających z Narodowego Programu Zdrowia.

Przewodnicząca
Rady Powiatu Wągrowieckiego

.....
Natalia Pałczyńska

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr VI/53/2024 Rady Powiatu Wągrowieckiego z dnia 30 października 2024 roku

w sprawie: przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030

Samorządy województw, powiatów i gmin znalazły się w gronie podmiotów realizujących Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego. Obowiązki jednostek samorządu terytorialnego określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2480). Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej - realizowanych w latach 2024-2030.

Program realizować będą obligatoryjnie trzy grupy podmiotów:

- ministrowie właściwi ze względu na cele Programu,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- samorządy województw, powiatów i gmin.

W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć m.in.; organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, kościoły i inne związki wyznaniowe.

Samorządy powiatów zobowiązane są do:

- 1) upowszechniania zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej,
- 2) upowszechniania zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
- 3) aktywizacji zawodowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 4) skoordynowania dostępnych form opieki i pomocy,
- 5) udzielania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Program ma charakter otwarty, z możliwością jego dostosowywania do aktualnych uwarunkowań, a jego realizacja zależeć będzie od poziomu finansowania z budżetu m. in.: powiatu, Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, państwa, Narodowego Funduszu Zdrowia, środków pozabudżetowych np. pozyskanych z funduszy strukturalnych i regionalnych z budżetu Unii Europejskiej, środków z PFRON, środków Powiatowego Urzędu Pracy.

Monitorowanie efektywności i skuteczności działań Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego będzie odbywało się poprzez ścisłą współpracę z podmiotami realizującymi Program. Podmioty te co roku w terminie do końca marca przesyłać będą do Starostwa Powiatowego w Wągrowcu informacje o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, co pozwoli na podejmowanie niezbędnych działań, aby osiągnąć założone cele.

Program został przygotowany przez Lokalny Zespół Koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego powołany Uchwałą nr 1331/2024 Zarządu Powiatu Wągrowieckiego z dnia 21 marca 2024 roku.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Przewodnicząca Rady Powiatu Wągrowieckiego

Natalia Palczyńska